

Handläggare
Karolina Landowska
Telefon: 08-508 35 509**Till**
Arbetsmarknadsnämnden
den 25 september 2013**Ärende 6**

Yttrande över Remisspromemoria om en ny ungdomspolitik

Förvaltningens förslag till beslut

1. Arbetsmarknadsnämnden hänvisar till arbetsmarknadsförvaltningens tjänsteutlåtande som sitt yttrande över remissen.

Charlotte Svensson
ArbetsmarknadsdirektörKarin Eriksson Bech
Utvecklingschef

Sammanfattning

Ett nytt förslag till ungdomspolitik har utarbetats inom Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet och presenteras i promemorian *En ny ungdomspolitik* (U2013/4442/UC). Promemorian innehåller förslag på ett nytt övergripande mål för ungdomspolitiken och för regeringens alla övriga insatser som berör ungdomar 13-25 år. Det nya övergripande målet är tänkt att ersätta de nuvarande målen inom ungdomspolitiken och lyder: *ungdomar ska ha makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen*. Kommunstyrelsen i Stockholms stad har remitterat remisspromemorian till utvalda nämnder inom staden, däribland arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Arbetsmarknadsförvaltningen ställer sig positiv till de förslag som presenteras i remisspromemorian. Förvaltningen vill särskilt lyfta fram de delar som handlar om behovet av sektorsövergripande samverkan och ett helhetsperspektiv på

ungas livssituation. I detta sammanhang vill förvaltningen särskilt betona vikten av goda förutsättningar för lokal samverkan mellan arbetsförmedlingen och kommunernas olika verksamheter då studier, arbete och självförsörjning är bärande delar i den unges etablering i samhället. Förvaltningen välkomnar också förslaget om att nationell statistik på ungdomsområdet ska göras tillgänglig för kommunerna via en webbaserad databas. Statistik och indikatorer kan därmed på ett enklare sätt än hittills användas direkt i kommunernas eget planeringsarbete.

Ärendets beredning

Detta ärende har beretts inom utvecklings- och utredningsstaben.

Bakgrund

Ungdomspolitiken är ett eget område i stadsbudgeten och har ett eget anslag. Det finns även en särskild statlig myndighet, Ungdomsstyrelsen, vars uppgift är att ta fram kunskap om ungas levnadsvillkor och om det civila samhällets förutsättningar. Målgruppen för ungdomspolitiken är ungdomar från och med 13 år till och med 25 år. De nuvarande målen för ungdomspolitiken är att *alla ungdomar ska ha verklig tillgång till välfärd* samt att *alla ungdomar ska ha verklig tillgång till inflytande* (prop. 2007/08:1).

I promemorian *En ny ungdomspolitik* (U2013/4442/UC) presenteras förslag till en ny ungdomspolitik som har utarbetats inom Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet. Promemorian har utarbetats som ett led i arbetet med en kommande ungdomspolitisk proposition.

Remisspromemorian om en ny ungdomspolitik har skickats till 150 remissinstanser däribland Stockholms stad. Kommunstyrelsen i Stockholms stad har remitterad remisspromemorian till utvalda nämnder inom staden, däribland arbetsmarknadsnämnden för yttrande.

Ärendet

Ett nytt förslag till ungdomspolitik har utarbetats inom Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet och presenteras i promemorian *En ny ungdomspolitik* (U2013/4442/UC).

Promemorian innehåller förslag på ett nytt övergripande mål för ungdomspolitiken och för regeringens alla övriga insatser som berör ungdomar 13-25 år. Det nya övergripande målet är tänkt att ersätta de nuvarande målen inom ungdomspolitiken. Förslag till

nytt mål lyder: *ungdomar ska ha makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen*. Vidare föreslås att regeringens alla insatser som berör ungdomar 13-25 år bör ha ett ungdomsperspektiv. Ett ungdomsperspektiv innebär att ungdomar ska få utöva sina mänskliga rättigheter, betraktas som en mångfald av individer, stödjäs att bli självständiga och ha möjligheter att vara delaktiga och ha inflytande. Detta innebär att i planeringen och genomförandet av regeringens insatser bör ett ungdomsperspektiv beaktas. I promemorian läggs även förslag fram i syfte att förtydliga och förbättra ungdomspolitikens genomförande och samordning samt för att tydliggöra Ungdomsstyrelsens ansvar och uppdrag.

Enligt förslaget som presenteras i promemorian ska den nya ungdomspolitikerna vara sektorsövergripande och behandla frågor om ungdomars levnadsvillkor inom områden som utbildning, arbete, försörjning, bostad, hälsa, inflytande, kultur och fritid. Det är därför angeläget med sektorsövergripande insatser som uppmärksammar ungdomars förutsättningar och villkor. Sådana insatser skulle kunna bidra till att exempelvis arbetsmarknadspolitikerna i högre utsträckning beaktar ungdomars hela livssituation och hur de olika delarna skola, arbete, hälsa etcetera hör ihop och påverkar varandra såväl i nutid som i ett framtida perspektiv för ungdomars möjlighet att etablera sig. Enligt förslaget bör det finnas en plattform för att uppmärksamma, bevaka och säkerställa unga kvinnors och mäns specifika förutsättningar, behov och intressen. Plattformen skulle möjliggöra för ungdomar att göra sin röst hörd i frågor som är relevanta för dem. Den nya ungdomspolitikerna bör även skapa goda förutsättningar för sektorsövergripande insatser genom att förbättra förutsättningarna för samverkan och samordning. Enligt promemorian är det ett återkommande problem att insatser för ungdomar inte samplaneras i tillräcklig utsträckning och att former och strukturer för samverkan på olika nivåer i samhället behöver utvecklas.

Promemorian betonar att utöver barnkonventionen bör även andra konventioner som är bindande för Sverige utgöra en utgångspunkt för ungdomspolitikerna. Jämställdhetsintegrering och icke-diskriminering är viktiga instrument medan det tidigare resursperspektivet ersätts i den nya ungdomspolitikerna med begreppet delaktighet. Förslaget förstärker även arbetet med att ta fram relevant beslutsunderlag i olika frågor genom att fastställa att åldersindelad statistik samt konsekvensanalyser bör finnas med i underlaget. Statistiskt underlag som avser individer bör

presenteras, kommenteras och analyseras efter kön och ålder, om det inte finns särskilda skäl mot detta. Utöver detta bör så långt det är möjligt konsekvensanalyser för olika ålderskategorier och kön göras när förslag utformas.

Enligt promemorian bör Ungdomsstyrelsen ha till uppdrag att verka inom vissa sakområden i syfte att bidra till att stärka ungdomars makt att forma sina liv och inflytande över samhällsutvecklingen. Ungdomsstyrelsen bör enligt förslaget verka för att främja ungdomars:

- förutsättningar för delaktighet och inflytande,
- förutsättningar för organisering,
- förutsättning för fritidsverksamhet, och
- deltagande i EU:s ungdomsprogram.

Ungdomsstyrelsen bör enligt promemorian även få i uppgift att främja att ungdomars sexuella och reproduktiva rättigheter stärks. Ungdomsstyrelsen bör slutligen enligt förslaget få i uppgift att främja ungdomars tillgång till kunskap i frågor som kan stärka deras makt att forma sina liv.

I syfte att uppnå mer långsiktigt och strategiskt arbete bör Ungdomsstyrelsen, enligt promemorian, i högre grad än idag följa upp och utvärdera sina egna insatser och arbetsmetoder. Ungdomsstyrelsen har även i uppdrag att verka för att kommuner utvecklar en kunskapsbaserad ungdomspolitik och myndigheten stödjer kommunerna i denna utveckling. Enligt förslaget bör detta uppdrag tydliggöras med särskild fokus på gränsdragningen mellan nationell politik och det kommunala självstyret. Detta är något som framhållits av Sveriges Kommuner och Landsting (SKL) som menar att det idag finns en dubbeltydighet i Ungdomsstyrelsens uppdrag som är relaterat till den statliga politiken men förverkligas på verksamhetsnivå av kommunernas politik. Enligt det nya förslaget till ungdomspolitik kan Ungdomsstyrelsen vara en viktig funktion i att stödja kommunerna genom att bidra med kunskap om ungas levnadsvillkor samt om insatser och metoder för att följa och förbättra ungas levnadsvillkor. SKL har även förfrågat att Ungdomsstyrelsen i ökad utsträckning ska följa upp effekterna av ungdomspolitik och myndighetens stöd till kommuner.

Promemorian lägger även fram förslag för uppföljning och analys av ungdomars levnadsvillkor, attityder och värderingar. De fem huvudområdena för analys, samordning och redovisning som finns idag ska inte längre vara styrande. De fem huvudområden som upphävs är lärande och personlig utveckling, hälsa och

utsatthet, inflytande och representation, egen försörjning, och kultur och fritid. Den etablerade modellen för uppföljning och analys av ungdomars levnadsvillkor, attityder och värderingar bibehålls. Uppföljningen bör fortsatt bygga på en regelbunden insamling av indikatorer om ungdomars levnadsvillkor, årliga fördjupande analyser inom olika sakområden och återkommande studier om ungdomars attityder och värderingar. Den fortsatta utvecklingen av indikatorer bör så lång det är möjligt samordnas med Barnombudsmannens arbete och myndigheternas indikatorsystem. På den lokala nivån är kommuner och landsting viktiga målgrupper för uppföljning och analys av ungdomars levnadsvillkor. Enligt förslaget ansvarar även Ungdomsstyrelsen för att kunskap som genererats inom uppföljningssystemet sprids.

Ungdomsstyrelsen föreslås enligt promemorian skapa en interaktiv webbaserad databas för kommuner, myndigheter och landsting. Syftet är att lokala verksamheter i högre grad ska kunna använda resultat från uppföljningar av indikatorer för att ta fram underlag för sina insatser för ungdomar.

Promemorian bedömer att det nya förslaget för ungdomspolitik inte påverkar kostnaderna eller intäkterna för staten, kommunerna, landstingen, företag eller andra enskilda. Dock anser promemorian att förslaget på sikt kan generera positiva samhällsekonomiska konsekvenser genom att åtgärder inom ungdomspolitik bidrar till att färre ungdomar hamnar i utanförskap.

Arbetsmarknadsförvaltningens svar

Arbetsmarknadsförvaltningen har tagit del av det nya förslaget till ungdomspolitik som utarbetats inom Utbildningsdepartementet, Regeringskansliet och presenteras i promemorian *En ny ungdomspolitik* (U2013/4442/UC).

Förvaltningen ställer sig positiv till förslaget om ny ungdomspolitik. Förvaltningen anser att förslaget om att nuvarande mål ersätts av ett övergripande mål, förenklar och förtydligar ungdomspolitik för samhällets aktörer.

Arbetsmarknadsförvaltningen anser att förslaget om att ungdomsperspektivet ska beaktas inom regeringens insatser som berör unga 13-25 år är positivt. Eftersom en stor del av verksamheterna som berör ungas liv och levnadsvillkor faller under kommunens ansvarsområde kan det finnas fördelar för

ungdomspolitiken att ungdomsperspektivet även används inom kommunpolitiken.

Arbetsmarknadsförvaltningen arbetar inom förvaltningens verksamheter med att beakta elevers och aspiranternas specifika förutsättningar, behov och intressen. Förvaltningen möter många unga genom Jobbtorg Stockholm, Vuxenutbildning Stockholm och SFI Stockholm. Dessa verksamheter arbetar med att i största mån möjliggöra för enskilda elever och aspiranter att göra sin röst hörd. Verksamheterna strävar även efter ett holistiskt perspektiv i sitt arbete som ser till individens livssituation bland annat beträffande utbildning, arbete, försörjning och hälsa. Inom Jobbtorg Stockholm finns särskilda verksamheter och insatser för unga som erbjuder dem stöd att etablera sig på arbetsmarknaden eller gå vidare till studier.

Arbetsmarknadsförvaltningen samverkar idag med andra förvaltningar inom Stockholms stad, Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan, samt organisationer som möter unga så som Fryshuset i Stockholm. Tillsammans med dessa aktörer erbjuder förvaltningen sektorsövergripande insatser till unga. Det sektorsövergripande arbetet fungerar väl idag även om förvaltningen välkomnar förbättrade förutsättningar för samverkan och samordning med externa myndigheter och organisationer. Inte minst vill förvaltningen framhålla behovet av bättre förutsättningar för lokal samverkan mellan arbetsförmedlingen och kommunens olika verksamheter. Studier, arbete, och självförsörjning är bärande delar i ungas etablering i samhället och det bör finnas goda förutsättningar att genom samverkan mellan berörda ansvariga myndigheter underlätta ungdomars etablering i arbetslivet.

Förvaltningen välkomnar förslaget om att Ungdomsstyrelsens statistik över indikatorer ska göras tillgänglig för offentliga aktörer via en interaktiv webbaserad databas. De rapporter och skrifter som Ungdomsstyrelsen publicerar tar förvaltningen del av och nyttjar i sina verksamheter. Det vore dock positivt för förvaltningen att ha möjlighet att framställa kommunspecifik statistik från de uppföljningar och utvärderingar som Ungdomsstyrelsen genomför. Denna statistik skulle kunna främja planeringen av förvaltningens verksamheter samt lokala eller regionala sektorsövergripande insatser som riktar sig till unga.

Bilagor

- 1 Remisspromemoria om en ny ungdomspolitik